

2021. évi ... törvény
az egyes szerzői jogi jogszabályok jogharmonizációs célú módosításáról

1. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosítása

12. §

(1) Az Szt. 41/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A jogosultkutatás során legalább az árva mű felhasználásával kapcsolatos részletes szabályokról szóló kormányrendeletben – az érintett mű vagy teljesítmény típusa szerint – meghatározott információforrásokat igénybe kell venni. A meghatározott információforrás mellőzhető, ha az abban végzett kutatás nyilvánvalóan nem vezetne az adott jogosult felkutatásához szükséges, még hiányzó információk megszerzéséhez.”

Az MKE véleménye: az árva művek felhasználásával kapcsolatos szabályokat szükséges lenne összehangolni a GDPR személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályaival, mind a jogosultkutatás (41/A § (1)–(2) bekezdések), mind az engedélyezési eljárás (különösen 41/B (1b) c pont) során.

(2) Az Szt. 41/A. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Az e fejezetben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók, ha a felhasználás engedélyezése közös jogkezelés körébe tartozik.”

13. §

(1) Az Szt. 41/B. § (1b) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A felhasználási engedély megadására irányuló kérelemnek tartalmaznia kell)

„c) a mű vagy a teljesítmény azonosítására alkalmas adatokat és – ha ez lehetséges – a mű vagy a teljesítmény első nyilvánosságra hozatalának évét, a szerző nevét, születésének és halálának évét, a jogosult, több jogosult esetén valamennyi jogosult nevét, valamint lakcímét vagy tartózkodási helyét;”

Az MKE véleménye: a meghatározás nem elég pontos és szakszerű.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Javaslatunk:

c) a mű vagy a teljesítmény azonosítására alkalmas adatokat, így különösen a mű vagy a teljesítmény címét, a szerző nevét, a mű vagy a teljesítmény első nyilvánosságra hozatalának évét és – ha ez lehetséges – a szerző születésének és halálának évét, a jogosult, több jogosult esetén valamennyi jogosult nevét, valamint lakcímét vagy tartózkodási helyét;

(2) Az Sztj. 41/B. § (7) és (8) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(7) Az (1) bekezdés szerinti kérelemre lefolytatott eljárásért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(8) Az árva művek felhasználásának engedélyezésével kapcsolatos részletes szabályokat kormányrendelet állapítja meg.”

(3) Az Sztj. 41/B. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A (7) bekezdés szerinti igazgatási szolgáltatási díj mértékét, beszedésének és visszatérítésének módját az igazságügyért felelős miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel, a kultúráért felelős miniszterrel és a Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben, valamint a Hivatal elnöke véleményének kikérésével rendeletben állapítja meg.”

14. §

Az Sztj. a következően az alábbi IV/B. Fejezettel egészül ki:

„IV/B. Fejezet

A KERESKEDELMI FORGALOMBAN NEM ELÉRHETŐ MŰVEK

Értelmező rendelkezések

41/L. § (1) E fejezet alkalmazásában:

1. harmadik ország: minden olyan állam, amely nem az Európai Gazdasági Térség tagállama;
2. kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű: olyan mű, vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmény, amelyről a kereskedelmi forgalomban léteire vonatkozóan az adott helyzetben általában elvárható gondossággal végzett vizsgálat alapján vélelmezhető, hogy a szokásos kereskedelmi csatornákon keresztül a nyilvánosság számára nem hozzáférhető. A mű vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmény nem tekinthető kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek, ha a mű vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmény

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

egyéb változata – ide nem értve annak átdolgozását – a kereskedelmi forgalomban hozzáférhető.

(2) A művek együttese is tekinthető kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek, kivéve, ha a hozzáférhetőség megállapítására lefolytatott elérhetőség-vizsgálat alapján a művek együttesének egyes elemeit képező művek túlnyomó része vonatkozásában bizonyíték merült fel arra, hogy

- a) e művek harmadik országban kerültek először nyilvánosságra hozatalra,
- b) a filmalkotások és más audiovizuális művek esetében a filmelőállító székhelye vagy szokásos tartózkodási helye harmadik országban található, vagy
- c) e művek jogosultjai harmadik országok állampolgárai, de az a) és b) pont szerinti harmadik ország vagy tagállam esetükben nem határozható meg.

(3) A művek együttese kereskedelmi forgalomban nem elérhetőnek minősülhet a (2) bekezdés a)-c) pontja szerinti esetben is, ha az egyes elemeit képező művek vonatkozásában a 41/M. § (1) bekezdése szerinti közös jogkezelő szervezet az érintett harmadik ország jogosultjainak tekintetében is reprezentatív.

(4) E § alkalmazásában kereskedelmi forgalomban nem elérhető műveknek kell tekinteni azokat az irodalmi műveket, amelyeket utoljára 1999. augusztus 31-én, vagy azt megelőzően adtak ki Magyarország területén. Nem minősülnek kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek azon irodalmi művek, amelyek utolsó kiadása óta nyolc év nem telt el.

Az MKE javaslata: a 41/M. § (4) bekezdés átfogalmazását javasoljuk: a szövegben ne szerepeljen a szabad felhasználás kifejezés, mert az félreértésre ad lehetőséget. (Hasonlóan az árva művekről szóló 41/F-K. §-okhoz, ahol szintén hasonló rendszerben történik a művek kedvezményezett intézményi felhasználásának jogosítása). Ezt azért is javasoljuk megfontolásra, mert az Szjt. rendszerében a szabad felhasználások esetei egy helyen, a 4. fejezetben található meg, és ennek a jól követhető, átlátható rendszernek a megtörése megbontja az Szjt. koherenciáját.

Továbbá javasoljuk, hogy a törvény határozzon meg 12 hónap díjazás nélküli türelmi időt azokra a felhasználásokra, melyeket a 41/M. § (4) bek. alapján jogszerűen kezdett meg a kulturális örökségvédelmi intézmény, de a felhasználás ideje alatt létrejött az adott műtípus, adott felhasználási módjának jogosítására közös jogkezelő szervezet (avagy valamelyik létező közös jogkezelő hatáskörébe kerül az adott felhasználási mód). Ez adna garanciát a kulturális örökségvédelmi intézményeknek arra, hogy a kötött költségvetési tervezésükbe be tudják építeni a felhasznált művek további felhasználásához kapcsolódó jogdíjakat, vagy megfelelő határidővel döntést tudjanak hozni a felhasználás beszüntetéséről.

A kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználása

41/M. § (1) A szerzők és a szomszédos jogi jogosultak képviselőiben a kulturális örökségvédelmi intézmények [33/A. § (1) bek. 2. pont] gyűjteményének állandó részét képező, kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű nem kereskedelmi célú többszörözésének, terjesztésének és nyilvánosságához közvetítésének engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan közös jogkezelő szervezet köt szerződést a kulturális örökségvédelmi intézménnyel, kivéve ha a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult tiltakozó nyilatkozatot tett.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felhasználások tekintetében a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult bármikor – akár a felhasználás megkezdését követően is – tiltakozhat a felhasználás közös jogkezelés körében történő engedélyezése ellen. Az e felhasználási módot érintő tiltakozásra a Kjkt. 18. § (1) bekezdése alkalmazandó azzal, hogy e felhasználás esetében a jogosult egyes művei tekintetében is tiltakozhat.

(3) Az (1) bekezdés szerinti felhasználási engedély hatálya az Európai Gazdasági Térség más tagállamában való felhasználásra is kiterjedhet.

(4) Nem szükséges a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult engedélye a kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű többszörözéséhez és nyilvánosságához közvetítéséhez, továbbá a szoftver átdolgozásához és terjesztéséhez, amennyiben a felhasználás kulturális örökségvédelmi intézmények által az állandó gyűjteményük részét képező, kereskedelmi forgalomban nem elérhető mű elérhetővé tételét célozza, feltéve, hogy

- a) a felhasználás során a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult neve – ha ez lehetséges – feltüntetésre kerül,
- b) a nyilvánosságához közvetítés nem kereskedelmi céllal fenntartott honlapon valósul meg, és
- c) a felhasználni kívánt műtípus tekintetében a kizárólagos jog gyakorlására reprezentatív közös jogkezelő szervezet nem rendelkezik az (1) bekezdés szerinti jogok gyakorlására vonatkozó engedéllyel és hatályos díjszabással.

(5) A (4) bekezdés szerinti szabad felhasználást a kulturális örökségvédelmi intézmény székhelye szerinti tagállamban történő felhasználásnak kell tekinteni.

(6) A (4) bekezdés szerinti felhasználás ellen a szerző vagy a szomszédos jogi jogosult bármikor – akár a felhasználás megkezdését követően is – tiltakozhat. A felhasználást a tiltakozást követően ésszerű időn belül be kell fejezni. A szerző vagy a szomszédos jogi jogosult ezen időpontot megelőzően, a (4) bekezdésnek megfelelően megvalósított felhasználások tekintetében díjazásra nem jogosult.

(7) A mű kereskedelmi forgalomban való elérhetőségének vizsgálatát (elérhetőség-vizsgálat) az engedélyért folyamodó kulturális örökségvédelmi intézmény köteles elvégezni. Az

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

elérhetőség-vizsgálat során a kulturális örökségvédelmi intézmény köteles az adott helyzetben általában elvárható gondossággal eljárni.

(8) E § alkalmazásában a kulturális örökségvédelmi intézmény az (1) és (4) bekezdés szerinti felhasználásokkal összefüggésben elért bevételeit az engedély költségeire, valamint az engedély hatálya alá tartozó, a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek digitalizálásával és terjesztésével járó kiadások fedezésére fordíthatja.

Az MKE véleménye: megtévesztő ez a szövegrész „(4) bekezdés szerinti felhasználásokkal összefüggésben elért **bevételeit** [...]” Szabad felhasználás keretében a jövedelemszerzés kizárt – hogyan érnek el e tekintetben a kulturális örökségvédelmi intézmények bevételt? Kérjük pontosítani.

Az MKE végezetül az indokoláson belül javasol egy pontosítást. Az alább idézett szakaszban az „unión belül van” szöveget javasoljuk módosítani az „Európai Gazdasági Térségen belül van” szövegre:

„A CDSM irányelv sajtókiadványok online felhasználására vonatkozó fejezetének rendelkezései a kiadók sajtókiadványainak előállítására fordított anyagi befektetését hivatottak elismerni, egy új szomszédos jogot biztosítva a kiadók számára a kiadványaik online felhasználása tekintetében. A jogi védelem azon, valamely tagállamban letelepedett kiadókat illeti meg, amelyeknek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az **unión** belül van.”

*

Nem találtuk az Szjt. módosítási javaslatai között a szabványokra vonatkozó, a hatályos Szjt.-ben olvasható szöveget, holott az alábbi két szövegrész félreértésekre vezethet. Kérjük, fontolják meg javaslatunkat – a tapasztalatok szerint a szerzői jogi alapismeretek oktatása során gondot okoz a példaként megnevezett műtípus.

1. §. (4) * **Nem tartoznak e törvény védelme alá** a jogszabályok, az állami irányítás egyéb jogi eszközei, a bírósági vagy hatósági határozatok, a hatósági vagy más hivatalos közlemények és az ügyiratok, valamint a **jogszabállyal kötelezővé tett szabványok** és más hasonló rendelkezések.

6. § (1) * Az együttesen létrehozott műre (pl. **nemzeti szabványra**) a szerzők jogutódjaként azt a természetes vagy jogi személyt illeti meg a szerzői jog, akinek vagy amelynek kezdeményezésére és irányításával a művet létrehozták, és aki vagy amely azt a saját nevében nyilvánosságra hozta.

MKE: az együttesen létrehozott műre javasolnánk egy másik példát: „(pl. kutatási jelentésre)” – , amely sokkal ismertebb, gyakoribb dokumentumtípus, és nem okozna félreértést.